

DBB 215 BİÇİMBİLİM

1. HAFTA

Okuma Listesi

- Özsoy, S., Erk-Emeksiz, Z., Turan, Ü.D. ve Uzun, L. (2011). *Genel Dilbilim II.* (Ed. Özsoy, S., Erk-Emeksiz, Z.). Anadolu Üniversitesi Yayını.
- Uzun, N.E. (2006). *Biçimbilim (Temel Kavramlar)*. İstanbul: Papatya Yayıncılık.
- Haspelmath, M. (2002). *Understanding Morphology*. Arnold Publishers: Understanding Language Series .
- Radford, A. et al. (1999). *Linguistics: An Introduction*. Cambridge: University Press.
- Lieber, R. (2010) *Introducing Morphology*. Cambridge University Press.
- Carstairs-McCarthy, A. (2002) *An Introduction to English Morphology*. Edinburgh University Press
- Matthews, P. H. (1993). *Morphology*. Cambridge University Press.
- Haspelmath, M and Sims, A. D. (2010) (2nd edition). *Understanding morphology*. London: Hodder Education.

Biçimbilim Teriminin Ortaya Çıkışı

- En eski parçasıdır çünkü bilindiği kadarıyla en eski dilbilimciler, biçimbilim üzerine çalışmaktadır.
- En eski dilbilimsel metinlerden olan Sümer metinleri, biçimbilimsel açıdan sınıflandırılmış sözcük listeleri barındırmaktadır (Mezopotamya-MÖ 1600).

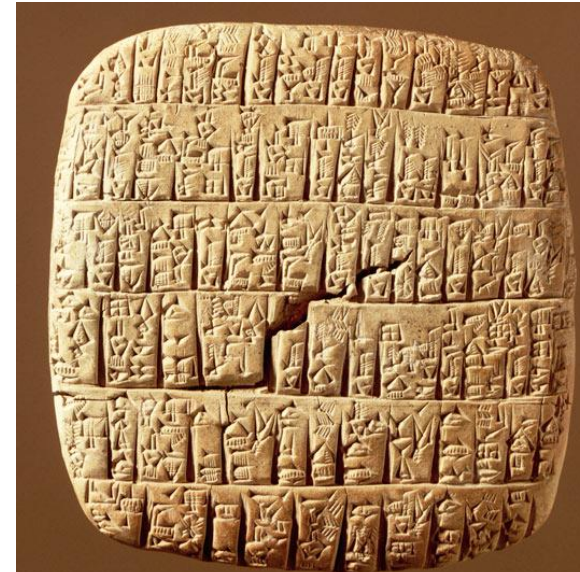
badu 'he goes away'

baduun 'I go away'

bašidu 'he goes away to him'

bašiduun 'I go away to him'

(Jacobsen 1974: 53–4)

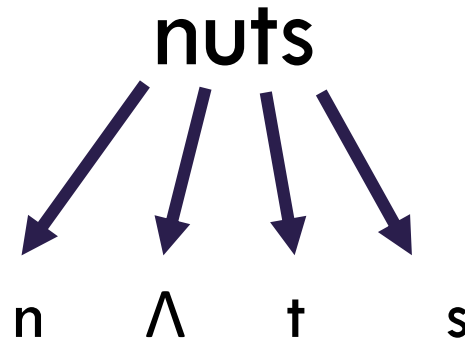

Biçimbilim Teriminin Ortaya Çıkışı

- En yeni parçasıdır çünkü 19. yüzyılın ikinci yarısına kadar sözcük yapısı için dilbilgisi terimi kullanılmaktadır.
- Bu zamana kadar ses yapısı için «Sesbilim», tümce yapısı için «sözdizim» kullanılmaktadır. Bu nedenle biçimbilim dilbilim alanyazını açısından yeni bir alt alandır.

Biçimbilim Teriminin Ortaya Çıkışı

- Sözcüklerin iç yapısı iki açıdan ele alınabilir: Sesbilim ve Biçimbilim.
- Sesbilimsel açıdan sözcük seslerin ardışık şekilde sıralanışı (İşaret dilleri için farklı) şeklinde tanımlanabilir.

Cuts ,*guts*, *shuts*

Biçimbilim Tanımı

- **Biçimbilim, sözcükleri oluşturan biçimbirimlerin kombinasyonlarını incelemektedir.**

- **İngilizce'de çoğulluk**

Pattern	Example
-s	<i>cat/cats</i>
-s	<i>house/houses</i>
-es ([-iz])	<i>index/indices</i>
vowel change	<i>goose/geese</i>
vowel change	<i>man/men</i>
vowel change	<i>crisis/crises</i>
-us → -i	<i>alumnus/alumni</i>
-on → -a	<i>criterion/criteria</i>
no change	<i>sheep/sheep</i>
-en	<i>ox/oxen</i>

Biçimbilimsel Derece

Dillerde biçimbilimsel derece

Çözümleyici (Analytic)
Diller

Bireşimsel (Synthetic)
Diller

Biyibilimsel Araştırmaların Hedefi

1. Açıklayıcı ve Betimleyici Bir Tanımlama
2. Bilişsel Olarak Gerçekçi Bir Tanımlama
3. Sistem-Dışı Açıklama
4. Tanımlamanın Sınırlı Yapısı